

פרשת עקב

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. מצוות תפילין, לימוד תורה ומזוזות

ב. שבנ"י ינחלו את א"י

ה. מקומות בהם הקציפו בנ"י את ד'

ו. ניסי ד' במדבר וליראה אותו

כ. לא לפחד או לחמוד ע"ז האומות

כ. שכר שמירת המצוות

ל. בשמירת המצוות יזכו לא"י ולברכה

מ. מעשה הלוחות השניות

מ. תוכחה לבנ"י לזכור מעשי ד' עמם

י. גדולת ד' וציווי לדבוק בו

כ. מעלת א"י וזכירת ושבח הקב"ה

ר. זהירות מע"ז והעונש ע"כ

ש. משה מפיס את השי"ת בעד העם

י. מעשה העגל ושבירת הלוחות

שאלה לשולחן השבת

"לאהבה את ד' אלקיכם ולעבדו

בכל לבבכם ובכל נפשכם"

ויש לבאר מדוע התורה לא כתבה

כמו בפרשיה הראשונה של

קריאת שמע: 'ואהבת את ד'

אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך

ובכל מאדך', כך גם כאן, בפרשיה

השניה, היה צריך לומר לכאורה

'בכל לבבכם ובכל נפשכם ובכל

מאדכם'?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.

ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת

(בצרוף מקורות, אם ישנם)

ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שניאך"

יש לבאר את השוני בלשון הפסוק שפעם כתוב לשון שימה ולאחר מכן לשון נתינה. ומצאנו בפרשת ויקרא גם כן בפסוק "לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה". והגמרא במס' מנחות (נט:): דורשת מפסוק זה שמנחת חוטא נפסלת בשמן כל שהוא מפני ש'שימה' משמע אפילו כל שהוא, אך המנחה אינה נפסלת בלבונה עד שיתן עליה קזית של לבונה שכן לשון 'נתינה' הוא לשון של נתינה חשובה. ולפי זה, מתבאר הפסוק היטב, שבנו לא ישים הקב"ה אפילו כל שהוא ממדוי מצרים, אך בשונאינו יתן נתינה חשובה וראויה. (הנצי"ב וגם בשם האדמו"ר מגור)

"רק באבותיך חשק ד' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם מכל העמים"

יש לחלק בין חשק המוזכר בתחילת הפסוק, לבין בחירה המוזכר בסופו. 'חשק' היינו כגון אדם העובר ליד חנות תכשיטים ומחליט לרכוש שרשרת זהב נאה שצדה את עינו. אך בחירה היא אדם שצריך לקנות שרשרת ומתוך כל האפשרויות המוצעות לו בוחר באחת שיפה ביותר בעיניו יחסית לאחרות. כך גם הקב"ה חשק באבותינו מצד עצמם וגדלותם, אך בנו בחר הקב"ה מכל העמים שיחסית אליהם אנו הטובים ביותר. (ילקוט הגרשני)

"ובאהרן התאנף ד' מאד להשימיו"

כתב רש"י: "זה כילוי בנים, וכן הוא אומר ואשמיד פרי ממעל". ומבואר בדברי רש"י שבעוונתו של אהרן מתו נדב ואביהוא בניו. המג"א (רכ"ה סק"ה) מפרש שני טעמים אודות ברכת: "ברוך שפטרני מעונשו שלזה" שאומר האב על בנו שהגדיל. הפירוש הפשוט הוא, שעד עתה היה האב נענש על עוונות בנו, אך הלבוש פירש להיפך, שעד עתה היה הבן הקטן נענש בעוונות אביו, וכעת, משהגדיל, כבר אינו לוקה בעטיו של אביו. וקשה על דברי הלבוש, מהנאמר ברש"י שהרי נדב ואביהוא היו כבר יותר מבני י"ג שנה באותה העת, ובכל זאת מתו בעוון אביהם, אהרן? ויש לומר: א. לדעת הלבוש, בן לא מת בחטאי אביו אחר גיל י"ג רק אם אין לו חטאים נוספים מצד עצמו, ולנדב ואביהוא היו מספר סיבות למה מתו. ב. שאני אהרן דאף שוודאי חטאו היה דק שבדקים, מ"מ זה היה בחטא ע"ז שנאמר בע"ז: "ושמתי אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו" והיינו דאף כל משפחתו שזה כולל את אביו ואימו ואחיו ואחיותיו וכו' שאינם כלל ברשותו יענשו בסיבתו. וא"כ אף כשדקדק הקב"ה עם אהרן כחוט השערה בחטא ע"ז הוא דקדק עמו על דרך זו ומתו משפחתו שאינם ברשותו. ג. נגזרה עליהם הגזירה שימותו בלי בנים היה כבר מקודם וממילא חשובים כמת אף לאחר שהגדילו. ד. הלבוש הוא לפי הגמרא שמתו נדב ואביהוא בחטאם, ורש"י מביא מדרש החולק. (יביע אומר) ה. הם אחזו בעבירה זו של אהרן בחטא העגל, וכמו הוא עשה צורה לעבוד את השם בצורה שלא צווה, כך הם באו לעבוד את הקב"ה באש וקטורת אשר לו צוו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

לפאר את
שולחן
השבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ

ר' יצחק בן משה

ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מספר השנים שהלכו בני ישראל במדבר
- ב. אבני ארץ ישראל הינם כ___
- ג. משבעת המינים, וממנו יין מכינים
- ד. משה שרף וטחן היטב את העגל, עד שנהיה -
- ה. מהם חוצבים נחושת
- ו. קטע מקריאת שמע, הכתוב בפרשה
- ז. משבעת המינים
- ח. יש לשקץ את פסלי הגויים משום שהם -
- ט. "פן תאכל ושבעת ובתים ___ תבנה וישבת"
- י. גן שמשקים אותו ברגליים (ידנית)
- כ. בשבעים נפש ירדו אבותינו למצרים וכעת אנחנו:
- ל. לא עליו לבדו יחיה האדם
- מ. לא כך אוכלים בארץ ישראל לחם
- נ. אחד מסכנות המדבר שהשי"ת הצילנו מהם
- ס. השי"ת הציף את מימי ים זה
- ע. קרויות כך מפני שמעשירות את בעליהן (רש"י)
- פ. הנהר הגדול
- צ. משם השי"ת הוציא מים לישראל במדבר
- ק. השי"ת אמר למשה שהעם הזה " _ ערף הוא"
- ר. משבעת המינים
- ש. השי"ת לא לוקח
- ת. שם נוסף ליון.

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. האדם יחיה על כל ___ פי ד'
- ב. אביהם של דתן ואבירם, שנבלעו הם וכל רכושם
- ג. "לא יתיצב איש בפניכם" - מיהו האיש? (רש"י)
- ד. השי"ת שמר לנו את הברית ואת ה___
- ה. שלושה מקומות בהם הקציפו בני ישראל את השי"ת
- ו. "למען ___ ימיכם וימי בניכם"
- ז. החודש בו עלה משה להר סיני בפעם השנייה
- ח. ד' אלוֹקִיךָ הוא הנוֹתֵן לך -
- ט. כך ינשל ד' את הגויים מפניך
- י. השי"ת יסיר מאיתנו כל ___ וכל ___ מצרים
- ך. לא בלתה מעליך
- ל. "כוחי ועוצם ידי עשה לי את כל ___ הזה"
- ם. השי"ת לא ישא ___
- ן. דבר שהשי"ת האכיל אותנו בו במדבר
- ס. "לא ___ עיניך עליהם"
- ע. השי"ת ___ לאבותינו לתת לנו את ארץ ישראל
- ף. סוג של נחש
- ץ. "לא ___ מפניהם"
- ק. אין ללוי עם אחיו
- ר. יש לאהוב אותו
- ש. משבעת המינים (בלשון הפסוק)
- ת. הפסוק ממנו למדנו על חיוב ברכת המזון

ואלה שמות

"ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה"

אחד מעשירי ירושלים היה נקדימון בן גוריון. איזה שם נוסף היה לו? (התשובה במדור התשובות)

מן המדרש

תנו רבנן: "די מחסורו" אתה מצווה עליו לפרנסו, ואין אתה מצווה עליו להעשירו. אך אתה מצווה לתת לו את כל "אשר יחסר לו", אפילו סוס לרכוב עליו, ועבד לרוץ לפניו, אם היה רגיל בכך. אמרו עליו על הלל הזקן, ששילם עבור עני בן טובים אחד, סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו. פעם אחת לא מצא עבד שירוץ לפניו, ורץ לפניו בעצמו שלושה מילין. תנו רבנן: מעשה באנשי גליל העליון, שקנו ונתנו לעני בן טובים אחד מציפורי, ליטרא בשר בכל יום, ויש לפרש מה העניין המיוחד בזה. אמר רב הונא, שנתנו לו ליטרא בשר משל עופות, שדמיהם יקרים, ולא בשר רגיל. ויש שאמרו שהיו קונים לו במשקל ליטרא מעות - בשר, שהיה דמי הבשר מאד ביוקר. רב אשי אמר: באמת היו נותנים לו רק משקל ליטרא בשר, אבל משום שהיה זה כפר קטן, לא נמצאו קונים ליתרת הבשר ונאלצו לשחוט בהמה שלמה מדי יום. מעשה בעני שבא לפני רבי נחמיה, וביקש ממנו לפרנסו. שאל רבי נחמיה: 'במה אתה סועד?', 'בבשר שמן ויין ישן' - ענה העני. שאלו רבי נחמיה: 'רצונך שתגלגל (תאכל) עמי באכילת עדשים, כמנהגי לאכול עדשים?' גלגל עמו בעדשים, ומת. אמר רבי נחמיה: 'אוי לו לאדם זה, שהרגו נחמיה'. ולא אמר: 'אוי לו לנחמיה, שהרגו לזה', מפני שהעני גרם זאת לעצמו שהרגיל ופינק את עצמו לאכול רק ביוקר. ועוד מעשה בעני אחד שבא לפני רבא וביקש צדקה. שאל רבא: 'במה אתה סועד?', אמר לו: 'בתרנגולת פטומה ויין ישן' (עני זה היה צריך לכך מפאת מצב בריאותו - מהרש"א). שאל רבא: 'וכי אין אתה חושש לדוחק הציבור?!' השיב העני: 'וכי הציבור מאכיל אותי משלו?! הלא הקב"ה הוא המאכיל אותי! שכתוב: "עני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו". לא כתוב 'בעתם', אלא 'בעתו', שכל אחד ואחד נותן לו הקב"ה את פרנסתו בעתו'. בינתיים, הגיעה אחותו של רבא שלא התראו 13 שנים, והביאה לאחיה תרנגולת פטומה ויין ישן, הבין רבא שזהו סימן מהשמים לנכוונת טענת העני ואמר לו: 'דיברתי מספיק, קום ואכול'. (ע"פ כתובות סז)

מילה בפרשה

**ניסה לתפוס את הקרום,
עם מקל משחק עקום,
אך לא סקר ובחן היטב,
ורזה הוכה בעודו כותב.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 2 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

לדבר במ

איך יתכן שאדם שהרגע בירך ברכות התורה יצטרך לברך

שוב?

ארץ חטה ושעורה (ח,ה)

כתוב בשו"ע (או"ח קסז ד), שיש לאחוז בפת בכל עשר אצבעותיו בשעה שמברך עליה. כנגד עשר המצוות התלויות בפת: לא תחרוש בשור ובחמור, כלאים, לקט, שכחה, פאה, לא תחסום, תרומה גדולה ותרומת מעשר, מעשר ראשון, מעשר שני, וחלה (בעל הטורים ובאר היטב). ולכן יש עשר מילים בברכת המוציא, וכן בפסוקים: "מצמיח חציר לבהמה" (תהלים קד,יד), "עיני כל אליך ישברו" (תהלים קמה,טו), "ארץ חטה ושעורה" (דברים ח,ח), "ויתן לך" (בראשית כז, כח).

פסל לך שני לוחות

מלבד הלוחות השניות, אלו שני דברים נוספים ציוה הקב"ה את משה שתעשה "לך"? ולמי עוד בתורה ציוה

הקב"ה בלשון זו?

מצאו נא בפרשה:

1. שני פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות מ'.
2. שלוש מילים רצופות שמתחילות ומסתיימות באות ו'.
3. את שמותיהם של שלושה מספרי התנ"ך.
4. פסוק עם 13 מילים שמסתיימות באות כ'.
5. שבח שכתוב פעמיים, פעם על ארץ ישראל ופעם על חו"ל.
6. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 8.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ד' אלקיך לך את הברית ואת החסד ואת השבועה אשר נשבע לאבתך"
2. "ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן שאדם מצא פסול ישן בתפילין שלו, ובכל זאת לא בירך לבטלה? - היה פסול רק באחד מהתפילין, לדוגמה בתפילין של יד, ולכן ברכתו חלה לפחות על התפילין של ראש, ואינה ברכה לבטלה. **לסדר את הפרשה** - "כוכבי השמים לרב". **חידון א'** - ארבעים, ברזל, גפן, דק, הרי א"י, והיה אם שמוע, זית שמן, חרם, טובים, ירק, כוכבי השמים, לחם, מסכנות, נחש, סוף, עשירות צאנך, פרת, צור החלמיש, קשה, רימון, שוחד, תירוש. **חידון א' ת' הפוך** - מוצא, אליאב, עוג, חסד, משה תבערה קברות התאווה, ירבו, תמוז, כח, מעט מעט, חולי מדוי, שמלתך, החיל, פנים, מן, תחוס, נשבע, שרף, תערץ, חלק, גר, דבש, ואכלת ושבעת וברכת. **ואלה שמות** - בוגי. (תענית כ). **שעשועי דאורייתא** - את חצוצרות הכסף ואת נחש הנוחות. ולנח: "עשה לך תבת עצי גפר". 1. "ממרים הייתם עם ד' מיום דעתי אתכם", "משם נסעו הגדגדה ומן הגדגדה יטבתה ארץ נחלי מים". 2. "וחקתי ומשפטיו ומצותיו". 3. במדבר, הדברים, איכה. 4. "ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך שגר אלפך ועשתרת צאנך על האדמה אשר נשבע לאבתך לתת לך". 5. "ארץ טובה ארץ נחלי מים", "ומן הגדגדה יטבתה ארץ נחלי מים". 6. "אברה". **מילה בפרשה ואתחנן** - שפת. "הניח קומקום על כירה" - שפת ע"ג האש, "וגיהץ שולי החגורה" - שולי הבגד הם שפת הבגד, "סעד בתחילת החוף" - בשפת הים, "כך שלחם טבל בעוף" - שלחם = שפת. **טמונות בפרשה** - 1. "ועצר את השמים" (יא,ז). 2. "כמשפך" (רש"י יא,ו). 3. לחם - "חטה ושעורה" (ח,ח), "תאכל בה לחם" (ח,ט), "לתת לו לחם" (י,ח), "זית שמן" (ח,ח). 4. "מקציפים הייתם" (ט,כב). 6. "שגר אלפך" (ז,ז). 7. "יורה ומלקוש" (יא,יד). 8. "ותאנה" (ח,ח). 9. "ממונו של אדם שמעמידו על רגליו" (רש"י יא,ו). 10. "הצרעה" (ז,כ). 11. "ודבש" (ח,ח). 12. "ונתן מלכיהם בידך" (ז,כד). 13. "כגן הירק" (יא,י). 14. "ופרי אדמתך" (ז,יג). 15. "והנמוך שותה ולא הגבוה" (רש"י יא,י). **טמונות בהפסרה** - 1. "פתח לי און" (מג,יב). 2. "גוי נתתי למכים" (נו,ו). 3. "תבאש דגתם" (נב,ב). 4. "כבגד יבול" (מג,יג). **שאלה לשלחן השבת קרה** - שאלנו: אם ניתנו המתנות לכהן "למשחה" - לגדולה ולכבוד, כדרך שהמלכים אוכלים, כיצד הותר ליתן לפני הכלבים, והלא אין בכך משום גדולה וחיובות כלל? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. דווקא כשאין ראיות עוד לאכילת אדם, פוקע דין "למשחה" ומותר ליתן לכלבים. (מהרש"ל) 2. דין "למשחה" אינו נאמר בעצם המתנות, אלא בהנהגת הכהן כלפיהן ובחובת החשבון. (משאת המלך) 3. במקום שהכהן מפיק תועלת והנאה מן הדבר, אין זו הנהגה של בזיון אלא של שימוש ראוי בממונו. (פרי תואר) 4. דין "למשחה" נאמר רק בשלב מסוים - בשעת הניתנה או כשהכהן עצמו אוכל את המתנות. (רדב"ז) 5. דרשת "למשחה" אינה עוסקת במתנות אלו, או שאינה מוסכמת לגבי כל סוגי מתנות הכהונה. (תפארת יעקב) 6. אף נתינה לכלב אינה בהכרח סתירה לדרך גדולה, שכן כך דרך בעלי שררה לתת ממאכלם לכלביהם. (דרך אמונה) 7. "למשחה" אינו חיוב לנהוג בדרך מלכות, אלא היתר ורשות לאכול באופן חשוב. (פני מנחם בשם תורה תמימה)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדיגש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגמיל קשה

מחשבה טובה

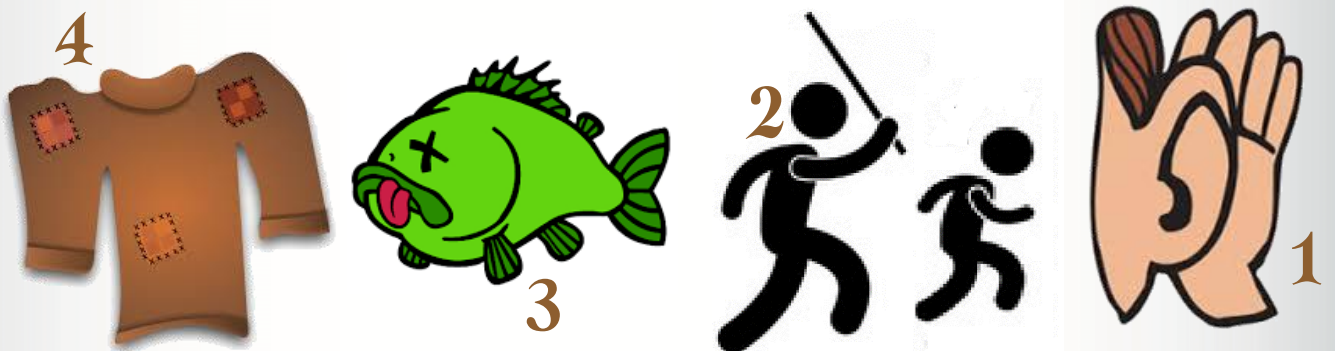
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ובתים מלאים כל טוב" (ויא)

טמונות בהפטרה

הפטרת עקב "ותאמר ציון" (ישעיהו מט' יד' – נא' ג')

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775